

Verksamhetsberättelse för Lau Hembygdsförening 2007-03-18—2008-03-16

Styrelsen för Lau Hembygdsförening avger härmed följande berättelse för verksamheten:

1.

Årsmöte hölls den 18 mars 2007 i Lau bygdegård och inleddes med årsmötesförhandlingarna, som leddes av ordf och sekr.

Till justeringsmän valdes Marguerite Stärkman och Rolf Ebbesson.

Det gångna årets verksamhet presenterades. Revisionsberättelsen lästes upp och godkändes. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för verksamhetsåret.

Följande styrelse valdes på 2 år: Stefan Haase Bjärges ordf, Birgitta Olsson Sunnkörke sekr, samt Lotta Hanell Kauparve suppleant.

Följande ledamöter kvarstod 1 år: Robert Karlsson Smiss vice ordf, Anna Jutehammar Bjärges Kassör, Ulla-Britt Lindén Hemmor ledamot, samt Börje Skogström Bjärges suppleant.

Revisorer: Rolf Ebbesson Botvide och Katarina Björn Botvide omvaldes för 1 år.

Revisorssuppleanter: Maj Lindström Mattsarve och Berit Larsson Fie omvaldes för 1 år.

Valberedning: Eddie Olsson Sunnkörke sammankallande, Karo Dotes Gannor och Elsie Pettersson Kauparve omvaldes för 1 år.

Till kaffekommitté utsågs Nilla och Rolf Lindström, samt Jessica och Thomas Karlsson.

Årsmötet beslutade att årsavgiften skall vara 50 kr för enskild och 100 kr per familj.

Aktiviteter under det kommande året presenterades.

Efter förhandlingarna underhöll elever från Folkans musiklinje. Vi bjöds både på sång och musik framförd på olika instrument med stor känsla, allt i folkviseton. Det mycket högklassiga framträdandet av de unga musikerna uppskattades livligt av publiken. Därefter dracks kaffe med gemytlig samvaro. Sedan berättade Ulrika Mebus från Länsmuseum på ett intresseväckande sätt om Linné och Linnéåret. Lotterier såldes med dragning som följd, vilket var dagens sista programpunkt.

2.

Sammanträden: Styrelsen har haft 5 protokollförda sammanträden under året. Därutöver har som vanligt en rad frågor diskuterats vid de arbetsdagar/kvällar föreningen hållit, samt vid övriga träffar och möten.

3.

Medlemmar: Lau Hembygdsförening har 220 medlemmar, även detta år en ökning sedan förra året. Men vi hoppas att ännu fler vill komma med i gemenskapen, så att du som läser det här och ännu inte är medlem: bli medlem och värva dina grannar och vänner!

4.

Kluckartäppu har som vanligt hållits i gott skick. En tidig vårdag fagades Täppu av några medlemmar. Gräsmattan har klippts kontinuerligt under växtsäsongen av Yvonne och Börje Skogström. Under ”vintern” 2008 har Stefan klappat några av de askar som först beskars när Täppu gjordes i ordning för 15 år sedan, dessutom har några dåliga träd tagits bort. Hemlihuset har skötts av Lotta Hanell och Robert Karlsson, en uppskattad service hos socknens besökare. Vår fina informationstavla har många läsare året runt! På skyltstället sitter en liten tavla där föreningen sätter upp info om arbetskvällar och andra arrangemang.

Den stora midsommarstången kläddes av många föreningsmedlemmar med gäster kvällen före midsommarafton, en gemytlig arbetsfest som många ser fram emot att delta i. Arbetet går numera fortare än förr, vi börjar få rutin! Själva resningen är alltid ett äventyrligt kapitel, men gick även detta år väl. Midsommarstången har rönt stor uppskattning både festdagen och av besökare därefter, tills den togs ned en arbetskväll i början av hösten.

Sedvanlig midsommarfest firades i vackert väder mellan kl 13 och 15 med över 550 sockenbor och gäster närvarande, nytt deltagarrekord i år igen. Rolf Lindström hade ordnat den nödvändiga högtalarutrustningen. Firandet började med att Stefan Haase hälsade välkomna. Ulla-Britt Lindén och Lotta Hanell ledde lekarna runt midsommarstången till Katarina Björns musik och efteråt följde den traditionella glassutdelningen till alla barnen. När-Lau folkdanslag under ledning av Ulla Söderström hade sedvanlig dansuppvisning till musik av Elisabeth Franzén, Jonas Söderström och Karin Olsson. Björn och Katarina Björn spelade som vanligt svängig musik på silverbasharpa. Gittan Olssons välsmakande dricka intogs till musik och sång av Stig Larsson och Göran Johnson, samt de utsöktes gästerna Allan Nilsson, Harald Norrby och Osborne Nyström, i år spontant förstärkta av Tommy och Ingrid Wahlgren och Las Jacobsson från Närrevyn, vilket gav musikframträdandet en rejäl skjuts!

Midsommarfirandet avslutades med sommarpsalmer i Lau kyrka med Nils Huhta andakt och Åsa Nilsson orgel med c:a 450 deltagare. När alla sjöng lät det mäktigt under valven! Gunlög Pettersson hade i år ordnat med den finaste adventsgran vi hittills haft, ett kraftigt tjockbarrigt och välväxt träd som verkligen prydde sin plats. En ny slinga med nedgrävd elkabel lyste upp både granen och platsen ända in i februari.

5.

Vid gravfältet Bandeläins Täppu har som brukligt slåtter genomförts. En rastplatsmöbel har varit utplacerad för de många besökarna. En ny infoskylt med svensk, engelsk och tysk text har satts upp. Lotta och Anna har fixat med texterna och Börje har snickrat. Asken innanför stättan har tyvärr dött och tagits bort av Stefan

6.

Vid Lau Käldu har sedvanlig fagning utförts på våren och slåtter och trimning inför basaren på Laus Backar i mitten av juli. Det är viktigt att det skall se snyggt ut när socknen får många besökare. Stefan har hållit gräsmattan klippt under säsongen. Rastplatsmöbler har som vanligt placerats ut nere och uppe och kommunen har skött sopbehållaren. Källduset är vitt och

vackert. Men vassen i dammen är ett otyg som hotar att kväva näckrosorna, de borde dras bort helt och hållet. Även här har Lotta, Anna och Börje ordnat en ny flerspråkig infoskylt.

7.

Kulturstigen på Lausbackar har som vanligt haft många besökare. En del stigmarkeringsstolpar har kommit i olag genom hårdhänta djurs och barns framfart, men de har kompletterats och ställts till rätta av Börje och Stefan. På skyltstället vid parkeringsplatsen har en ny provisorisk text sätts upp i engelsk och tysk översättning. Inplastade infoblad på engelska och tyska har lagts i lådan bredvid den svenska, vilka besökaren kan låna vid rundvandringen.

Som vanligt har flera av sommarens arbetskvällar ägnades åt trimning och småröjning vid kulturstigen, från skyltstället längs Aurkväiar till tunens slut vid Gumbalde och åt andra hållet till Godugnen. En särskild röjning har utförts längs stigen från Godugnen till Lau Käldu. Börje och Stefan har snickrat en ny grind med stolpar ovanför Godugnen.

Även stormen Per kastade omkull delar av tunarna, vilket var extra försmädligt när de hade lagats så sent som året före. Turligt nog fick vi ännu en gång hjälp av arbetslaget som fixade det hela på ett utmärkt sätt. De satte helt om sträckan från Aurkväiar till balkledet vid sluttningen norr om åkern, samt en sträcka mitt på Aurkväiar södra sida. De mest lutande tunarna kunde rätas upp med hjälp av mera insatta styttstörar. Men även denna gång varade inte glädjen för evigt, den namnlösa februaristormen bråkade också med tunarna, fast inte så allvarligt som de föregående. Vi behöver mera stör till komplettering, men trolar har vi gott om sedan förut. Hoppas vi kan få hjälp en gång till!

Sluttningen runt grottan Godugnen har på sedvanligt sätt underhållits genom finröjning och trimning.

8.

Det synnerligen värdefulla samarbetet mellan Arbetscentrums arbetslag under Anders Petterssons ledning och Lau Hembygdsförening har fortsatt. Med stor förskräckelse tog vi del av Gotlands kommuns förslag att lägga ner Arbetscentrum. Kontakt togs med kommunalrådet Eva Nypelius, som vänligt svarade blaha,blaha. Kontakt togs också Gotlands Hembygdsförbunds ordförande Jerker Eneqvist, som agerade kraftfullt och uttalade sig både i press och radio för arbetslagens bevarande. Stefan fick in en bild i GT med arbetslaget framför den nyrestaureerade Smiss kvarn jämte lite text. Påtryckningar i saken har också gjorts från andra håll. Efter lång orolig väntan fick vi det glädjande beskedet i mitten av januari att Anders Petterssons arbetslag och ett arbetslag till undantogs vid Arbetscentrums nedläggning. Protesterna hjälpte! Nu kan vi och andra föreningar fortsatt få viktig hjälp med restaureringar, töining, röjning och annat vi behöver.

9.

Årets stora arbete har utförts av arbetslaget som tillsammans med Robert restaurerat Smiss kvarn och lagat socknens övriga 5 kvarnar. På Smiss kvarn har ny axel, vingar och vindhäst snickrats ihop, monterats och tjarats och nya dörrar har tillverkats. Kvarnen är nu äntligen färdigrestaureerad, men skulle må bra av en rödmyllning till och målning av fönstren. Dessutom skall den finstädas och miljön runt ikring ses över.

Mattsarve kvarn har fått två nya vingar, Hallbjäns kvarn en ny vinge, Botels kvarn en halv ny vinge och Husarve kvarn ett helt nytt faltak. Dessutom har Husarve kvarn rätats upp. Även Botvide kvarn har rätats upp. Men här var det mera komplicerat eftersom hela fundamentet höll på att rämna. Robert har smitt ett stort järnband som skruvats ihop runt hela stenplinten och som nu håller alltihop på plats. Arbetslaget bjöds på smörgåstårta då vi efter så många års arbete äntligen kunde konstatera att nu var alla kvarnarna i ordning!

Men även denna glädje var inte evig. I stormen den 22 februari blåste en vinge på vardera Hallbjäns, Botels och Botvide kvarnar sönder, så det är att ta nya tag igen! Fast det kunde ha varit värre!

10.

Lau Hembygdsförening har som vanligt skött socknens milstenar med trimning runt dessa, så de tydligt framträder i all sin värdighet.

11.

Den sedvanliga bussutflykten anordnades den 4 augusti med ca 30 medlemmar närvarande. Denna gång gick utflykten till den välkända Petesgården i Hablingbo, där guiden Kajsen Norrby och Stefan tillsammans pratade och visade. Medhagt kaffe dracks i trädgården med den vackra utsikten över viken utanför.

Sedan fortsatte färden till Gute Vingård i fd mejeriet i Hablingbo, där ägaren Lauri Pappinen visade lokalerna med deras utrustning och berättade på ett intresseväckande sätt om vinodling och vinframställning, en svår konst. Av restprodukterna framställdes grappa, Restu kallad, vilken vunnits första pris i Världsmästerskapen i Paris för ett par år sedan. En överraskning var att man även hade en kolonndestillator, i vilken man brände gotlandsdricka till whisky, vilket särskilt intresserade medlemmarna i Lau whiskyklubb! Men det kommer att ta 10 år innan produkten kommer ut på marknaden.

Lunch intogs på vingårdens restaurang, där vi fick en rejäl och mycket god måltid. Därefter åkte vi norrut och gjorde en rundtur i Eksta, innan vi kom till Koviks fiskeläge. Just när vi kom skulle det bli bröllop i kapellet och vi kunde på lite avstånd ta del av festligheterna en stund i det vackra vädret.

Nästa besöksmål var Robbjens i Klinte, där vi togs emot av ägarna Marianne Hult och Bosse Wikström, vilka här håller på att bygga upp ett litet kulturcentrum. Vi tittade på det säregna lilla bostadshuset i 2½ våningar, vilket börjat restaureras utvändigt men invändigt återstod allt att göra. Laddelen av ladugården är inredd till ett café med försäljningslokal, vilken också nyttjas till föreläsningar och andra sammankomster. Här intog vi kaffe med pirvittar i trivsamt samvaro.

Till sist började det bli dags för uppbrott, resan styrdes hemåt och en ännu en lyckad utflyktsdag var till ända.

12.

Årets arbete på Skarpholmen avsåg som vanligt bryggan. Trädelen, som med så mycken möda hade förankrats med kättingar i bergsbotten, hade förstörts av vinterns högvatten och

stormar. En hel del hade dock flutit iland på holmens andra sida från bryggan sett och denna del har åter monterats på fundamenten. Det har gjort bryggan användningsbar, men i ett kortare format och inte lika rak och fin som förut. Arbetet har utförts av flera föreningsmedlemmar med Robert och Rolf Lindström i spetsen tillsammans med föreningsmedlemmar vid Masarbods fiskeläge i Lau och några Ljaugänningar. Länsstyrelsen har på ett smidigt sätt stått för materialkostnaderna vid upprustningsarbetena.

Jaktstugan är i fortsatt bra i skick, men södergaveln behöver målas liksom dito på bodarna. En del utrustning har kompletterats. Föreningsmedlemmar kan övernatta i jaktstugan efter den 15:e juli. Bokning skall ske hos Ulla-Britt på Klippstugan på Ljugarn, som också talar om vad som gäller för övernattnings på Skarpholmen.

En lyckad utflykt till Skarpholmen för föreningsmedlemmar gjordes den 18 augusti i vackert men ganska blåsigt väder. Tomas Karlsson, Rolf Lindström och Robert körde ut besökare från Djaupdy och Börje från Masarbod, tillsammans ett 20-tal medlemmar.

Holmen var vacker trots skarvarnas framfart, men de hade sedan länge flyttat för säsongen, så det luktade inte särskilt illa. Pga av den regniga sommaren var det grönt och blomsterfagert. Medlemmarna gick runt, till och med Elsie med sin rullator, och njöt av naturens skönhet. Sedan spelades det kubb, pratades och intogs medhavd matsäck innan det var dags att guppa hem på böljorna blå.

Lau kyrka hade ursprungligen ett retabel, en sorts altartavla, stående på altaret. 1703 köpte Lau in Närs altarskåp från 1400-talet. Då återanvändes de översta delarna av retabet, vilka monterades överst på altarskåpet. Dessa retabeldelar togs bort vid förra restaureringen, eftersom de då inte ansågs passa in på altarskåpet, och magasinerades på Fornsalen.

Under det gångna året har delarna lagats och återbördats på altarskåpet, för nu tycker man att det är fint igen! Lauborna tycker också att de pryder sin plats. För närvarande håller man på att trimma upp värmen i kyrkan, så att den skall bli effektivare.

14.

Vår socken tilldrar sig stort intresse och flera gäster har under det gångna året guidats i bygden.

15.

Hembygdskvällen i bygdegården, vilken denna gång gick av stapeln den 4 juli, riktar sig särskilt till våra sommarboende medlemmar. Efter välkomsthälsning berättade Anna-Britta Öhman om bakgrunden till att hon och hennes man kom till Lau och om sin tid i det älskade fritidshuset i Änget vid Gannor.

Därefter serverades kaffe med dopp och trivsamma samtal utspann sig runt borden, vilket är ett viktigt inslag i kvällen. Som avslutning visade Lotta Hanell gamla filmer på DVD, bla Baggen Allan på Lilla Karlsö ägd av Arvid Ohlsson, Erik W:s far. En annan film handlade om russpremieringen. Med detta var en trevlig kväll till ända.

16.

Vid Masarbods fiskeläge vid Lausviken har Börje och Stefan tjärat taket till strandboden. Den utställning av föremål från fiskeepoken som medlemmar i Tutens hamnförening ordnat, pryder bakre halvan av boden, medan den främre används till vinterförvaring av bojar mm. Ännu återstår att katalogisera materialet, vilket kan bli ett trivsamt arbete på en vacker plats! Boden behöver ytterligare tjärstrykningar, åtminstone taket.

17.

Jacob Karlssons, Fäi-Jakens, grav, har skötts under säsongen av Evy Larsson.

18.

Det är nu tradition att Lau hembygdsförening tänder en vårdkase på originalplatsen på Vardbjärg varje vinter. I år gick detta evenemang av stapeln den 20 februari i fantastiskt vackert väder utan en vindpust. Föga kunde vi ana att två dagar senare skulle vi drabbas av vinterns värsta storm. Robert och Börje hade byggt kase några dagar tidigare och i år av lagom storlek och av stabil konstruktion. Gittan,

Lotta och Ulla-Britt hade ordnat med drycker och grillkorv med tillbehör och för ändamålet gjort en liten grilleld strax intill kase. Kase tändes kl 17.00 och brann i omkring två timmar, vilket var ganska lagom. Sockenbor kom och gick under kvällens lopp och Anders Pettersson hade åkt ända från stan för att se kase, tillsammans drygt 30 personer. Det här är en mycket trivsamt kvällsstund och vi hoppas att ännu fler personer vill komma nästa år.

19.

För ett år sedan stod det i tidningen att Sjöfartsverket skulle göra sig av med en mängd fyrar längs Sveriges kuster, bla fyren på Storholmen. Stefan kontaktade genast Sjöfartsverket med frågan om Lau hembygdsförening kunde få överta fyren. Frågan om överlämnande av fyrar till lokala intressenter har under det gångna året utretts av Sjöfartsverket och det verkar som att vi kommer att få Storholmens fyr.

Troligen kommer det att bildas regionala Fyrstiftelser, bla en för Gotland. I den stiftelsen skall det finnas en representant från varje blivande ny fyrägare. Skall vi få överta fyren måste vi förbinda oss att hålla den i stånd och i lysande skick, vilket knappast skulle bli alltför betungande.

Det är en liten fyr byggd på ett kummel och lampan drivs av solceller. Skulle det uppstå problem med underhållet, skall Fyrstiftelsen kunna träda in och hjälpa till. Besked kommer vi att få under våren.

20.

Lau hembygdsförening har en egen hemsida på internet, adress: www.lau.se.

Lau hembygdsförening har också ett arkiv, vilket är inrymt i ett litet källarrum i fd skolan. Här finns en mängd handlingar rörande socknen bevarade, inlagda i ett gammalt kassaskåp. Till exempel finns här Skifteskartan med tillhörande böcker. Den som är intresserad kan komma dit och läsa, det finns ett litet bord och två stolar och värmen är alltid på. Nyckel kan lånas av Gittan Olsson.

21.

Det har gått troll i planerna på att kopiera hela Masse Klintbergs bildmaterial och lägga ut det på hemsidan med texter och kommentarer. Ingenting har tyvärr hänt under året. Landsarkivet är inte längre att räkna med, men kanske kan vi få hjälp av Länsmuseet. Vi får se hur det går.

22.

Lau hembygdsförening har i samarbete med Omors krog ordnat med aftmat i bygdegården. Tanken är att lauboar skall kunna träffas, äta kvällsmat och prata en stund under enkla former.

Kostnaden är 100 kr per vuxen person, varav 75 kr är kostnader för maten och 25 kr är lokalhyra. Kl 19.00 en gång i månaden under vinterhalvåret är det tänkt att pågå. Under de fyra gånger som aftmaten hittills gått av stapeln har mellan 20 och 30 personer kommit. Vi hoppas att ännu fler vill göra det framöver!

23.

Ekonomi: Årsmötet beslutade att medlemsavgiften skall vara 50 kr för enskild och 100 kr för familj. Lau Hembygdsförening har haft en omsättning på ca 48 900 kr. Föreningen har bland annat erhållit 15 000 kr från Gotlands kommuns kulturnämnd och 15 000 kronor från länsstyrelsen.

Lau Hembygdsförening har en försäkring som täcker in all dess verksamhet med fullgott skydd.

Postgiro nr: 18 88 67-6 kontonr: 22 95-4 i Garða-Lau Sparbanken Gute.

Till sist framför styrelsen ett varmt tack till föreningens bidragsgivare: Gotlands kommuns kulturnämnd och länsstyrelsen samt alla övriga som lämnat gåvor. Vi vill också tacka alla enskilda som genom Lau Hembygdsförening arbetat för vår bygd.

Lau den 16 mars 2008.

Stefan Haase
Ordf

Birgitta Olsson
Skr

Anna Jutehammar
Kassör

Robert Karlsson
Vice ordf

Ulla-Britt Lindén
Ledamot